

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 9C/139/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1712202796
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Gajerová
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2014:1712202796.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Pezinok samosudkyňou JUDr. Zuzanou Gajerovou v právnej veci navrhovateľa Orange Slovensko, a.s., so sídlom Prievozská 6/A , Bratislava, proti odporcovi V. Q., bytom v O., J. C. X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Petrovská 10, Skalica, zastúpené JUDr. Jozefom Kempom, advokátom, so sídlom Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob, o zaplatenie 1386, 99 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 59,23 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 59,23 eur od 23.7.2010 do zaplatenia, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti sa návrh zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu dňa 17.02.2012 sa navrhovateľ domáhal proti odporcovi zaplatenia sumy 1386,99 eur , zloženej z pohľadávky za nezaplatené služby vyplývajúce zo Zmluvy o pripojení v sume 59,23 eur a zaplatenia zmluvnej pokuty v sume 1327,76 eur.

Podaním doručeným súdu dňa 24.01.2013 oznámilo vstup do konania Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, cestou právneho zástupcu, ktorý žiadal návrh v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietnuť.

Odporca žiadal návrh v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietnuť s poukazom na prílišnú tvrdosť takto uplatnenie sankcie za porušenie zmluvných povinností.

Podaním doručeným súdu dňa 19.02.2014 navrhovateľ navrhol zmenu žalobného petitu, kedy sa domáhal zaplatenia sumy 727,56 eur zloženej z nezaplatených faktúr za poskytovanie služieb mobilnej siete a sumy 668,33 eur ako paušalizovanej náhrady škody.

Uvedená škoda predstavuje rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu a jeho akciovou cenou, to znamená škodou, ktorú odporca spôsobila tým, že získala mobilný telefón za akciovú cenu a zaviazala sa ho splácať po celú dobu svojej viazanosti a následne porušil svoj záväzok platiť riadne a včas za poskytované služby. Navrhovateľ sa ďalej domáhal zaplatenia úroku z omeškania v zákonnej výške a náhrady trov konania zloženej zo zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia.

Uznesením zo dňa 25.04.2014, č.k. 9C 139/2013-70 súd pripustil zmenu žalobného petitu v zmysle návrhu navrhovateľa.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise.

Nakoľko predmetom sporu je zaplatenie pohľadávky 727,26 eur, teda hodnota sporu nepresahuje sumu 1000 eur a ide o tzv. drobný spor, súd prejednal vec bez nariadenia pojednávania, na základe listinných dôkazov založených v súdnom spise a o vyhlásení rozsudku upovedomil účastníkov konania oznámením na úradnej tabuli súdu.

Z fotokópie Zmluvy o pripojení súd zistil, že navrhovateľ a odporca uzavreli zmluvu o pripojení, predmetom ktorej bolo poskytovanie služieb telefónnej mobilnej siete. Podľa Dodatku k Zmluve o pripojení prevzal odporca Sony Ericson W980 za akciovú cenu 19 eur, mobilný telefón Nokia 6120 Classic za akciovú cenu 22,- eur a mobilný telefón LG KU380 za akciovú cenu 26,22 eur, s dobou viazanosti 24 mesiacov. V článku 2.5 Dodatku bola zakotvená povinnosť odporcu zaplatiť zmluvnú pokutu 331,94 eur (10.000,-) v prípade porušenia niektorej povinnosti účastníka. Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy boli všeobecné zmluvné podmienky poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby spoločnosti.

Z prehľadu zasielaných faktúr za hovorné súd zistil, že navrhovateľ zaslal odporcovi faktúry za obdobie 03/2010-05/2010, kde odporca dlhuje čiastku 59,23 eur.

Navrhovateľ na preukázanie výšky škody zaslal vytlačené z počítača podľa ktorého, je predajná cena mobilného telefónu typ Sony Ericson W980 je 289 eur, predajná cena telefónu Nokia 6120 classic je 248,62 eur a predajná cena mobilného telefónu LG KU 380 je 198,83. Celková uplatnená škoda teda predstavuje rozdiel medzi akciovou a predajnou cenou mobilného telefónu.

Podľa § 488 OZ záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 OZ záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností.

Podľa § 491 ods. 1 OZ záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených, môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania (veta prvá pred bodkočiarkou).

Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V konaní mal súd za preukázané, že navrhovateľ ako právnická osoba zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, v odd. Sro vložka č. 27882/B, uzavrel s odporcom ako spotrebiteľom Zmluvu o pripojení zo dňa 29.04.2009, 16.07.2008 a 19.05.2008 spolu s jej dodatkami.

Zmluva o pripojení, vrátane jej dodatku bola uzavretá formou tlačiva vopred typizovaného, kde jednotlivé ustanovenia o právach a povinnostiach záujemcu/spotrebiteľa, boli formulované výlučne dodávateľom služby, bez možnosti spotrebiteľa akokoľvek ich pripomienkami meniť.

Spotrebiteľ mal tak možnosť zmluvu ako celok uzavrieť, alebo ju ako celok odmietnuť. Predmetnou zmluvou sa navrhovateľ zaviazal poskytovať odporcovi služby mobilnej siete, vrátane aktivácie SIM karty a odporca sa zaviazal včas a riadne uhrádzať faktúry vystavené odporcom za poskytovanie služieb, s viazanosťou 24 mesiacov.

Podľa listinných dôkazov predložených v spore, odporca neuhradil faktúry za hovorné riadne a včas, čím sa dostal do omeškania s platbou celkovej sumy 59,23 eur za obdobie od 03/2010-05/2010.

Súd mal za preukázané, že odporca nezaplatil za služby poskytované navrhovateľom celkom v sume 59,33 eur. Navrhovateľovi súd priznal i nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9% odo

dňa 23.07.2010 t.j. odo dňa po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie podľa Pokusu o pokonávku, do zaplatenia, s poukazom na to, že záväzok odporcu nebol splnený riadne s včas, to znamená po dobe jeho splatnosti.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné (pre porovnanie uznesenie IV. ÚS 55/2011). Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5 OZ). Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Je potrebné zdôrazniť, že ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: "Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok." (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Politiky štátov EÚ zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa (čl. 38 Charty základných práv EÚ). Práve neprijateľné podmienky a opakované uplatňovanie nemorálnych plnení uplatňovaných z nekalých zmluvných podmienok môžu odradiť spotrebiteľov od kupovania produktov a znížiť úroveň ich ekonomickej slobody a života. Spotreba vysokou mierou participuje na HDP a ochrana hospodárskych záujmov spotrebiteľov je preto osobitne dôležitá (čl. 169 Zmluvy o fungovaní EÚ).

Pokiaľ ide o nárok na zaplatenie sumy 668,33 eur označenej ako náhrada škody, súd uvádza, že navrhovateľ po tom, ako mu boli zamietané žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu, že i) predmetné ustanovenie (o dojednanej zmluvnej pokute) bolo vyhlásené za neprípustné pre jeho

neprijateľnosť, ii) vzhľadom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 91/2011 je tu daná podľa § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť žalobcu zdržať sa ďalšieho uplatňovania nárokov na zaplatenie týchto zmluvných pokút, iii) je daná viazanosť ostatných súdov vyhlásením zmluvnej pokuty za neprijateľnú, pristúpil k zmene svojej procesnej aktivity tak, že už nepožaduje zaplatenie zmluvnej pokuty, ale náhradu škody vo výške rovnajúcej sa rozdielu medzi predajnou cenou odpredaného mobilného telefónu a jeho akciovou cenou. V prejednávanej veci je tento rozdiel 668,33 eur a navrhovateľ ho považuje za škodu vzniknutú porušením povinností odporcom.

Navrhovateľ poukazuje na článok III bod 3.7 dodatku, podľa ktorého "účastník vyhlasuje, že si je vedomý, že mobilný telefónny je mu predávaný za cenu uvedenú v článku 1 bode 1.2 dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou mobilného telefónu a v zmysle tohto dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto dodatku po dobu dohodnutú v tomto dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v článku 2 v bode 2.2, 2.3 alebo 2.4) vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny mobilného telefónu, ako aj prípadný obsah prílohy č. 1 dodatku, by spôsobilo, že podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny mobilného telefónu)".

Zo skutkového vymedzenia nároku navrhovateľa na náhradu škody vyplýva, že tohto sa domáha z dôvodu porušenia povinnosti odporcu zotrvať v zmluvnom vzťahu s ním po dobu minimálne 24 mesiacov. Takto skutkovo vymedzený nárok na náhradu škody je potrebné právne posudzovať podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predpokladom vzniku tzv. všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti je:

1. protiprávny úkon,
2. spôsobenie škody,
3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou,
4. zavinenie.

Občianskoprávna zodpovednosť za škodu môže vzniknúť z porušenia zmluvných alebo iných záväzkových povinností (zmluvná alebo záväzková zodpovednosť) a môže tiež vzniknúť z porušenia iných zákonom uložených povinností (mimozáväzková zodpovednosť). Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnutné kumulatívne splnenie všetkých vyššie uvedených predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná.

V prejednávanej veci navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal splnenie prvého predpokladu, a to protiprávny úkon odporcu. Vychádzajúc zo skutkového vymedzenia žaloby, navrhovateľ nepreukázal, že odporca v zmluvnom vzťahu nezotrval po dobu 24 mesiacov. Pri tomto závere súd vychádzal z toho, že spôsob ukončenia zmluvy o pripojení je uvedený v článku 4 (Doba platnosti a ukončenie zmluvy) Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb, ktoré sú súčasťou zmluvy. Podľa bodu 4.1 týchto všeobecných podmienok platnosť zmluvy zaniká a) dohodou zmluvných strán, b) odstúpením od zmluvy, c) výpoveďou zmluvy, d) smrťou alebo zánikom účastníka.

Podľa článku 2 bodu 2.1 Všeobecných podmienok (Zmluva o pripojení. Aktivácia služieb) - spoločnosť poskytuje služby na základe zmluvy uzatvorenej v písomnej podobe. Podľa článku 2 bodu 2.6 Všeobecných podmienok je zmluva uzatvorená dňom jej podpísania.

V tejto súvislosti súd poukazuje na § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne. V prejednávanej veci navrhovateľ písomné ukončenie písomne uzavretej zmluvy o pripojení nepreukázal. Vzhľadom na uvedené je nutné konštatovať, že platné ukončenie zmluvy s odporkyňou preukázané nebolo, čím nie je daný prvý predpoklad vzniku občianskoprávnej zodpovednosti.

Pokiaľ sa jedná o druhý predpoklad vzniku občianskoprávnej zodpovednosti - vznik škody, k tomu súdu poukazuje na § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa uhradza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Občiansky zákonník nedefinuje pojem skutočnej škody a ušlého zisku. Škoda sa chápe ako ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi, a je teda napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Ušlým ziskom je ujma spočívajúca v tom, že u poškodeného nedôjde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí.

Podľa tvrdenia navrhovateľa škoda mu vznikla ako rozdiel medzi trhovou cenou mobilného telefónu a jeho akciovou cenou. Aj keby bol splnený zo strany odporcu predpoklad protiprávneho úkonu, k uvedenej škode (napriek deklarácii uvedenej v bode 3.7 dodatku) by nedošlo. Podľa názoru súdu za škodu nemožno považovať to, že v rámci ofenzívnej obchodnej politiky navrhovateľa, tento predáva mobilné telefóny za nižšiu ako skutočnú cenu. Účel sledovaný navrhovateľom bolo možné dosiahnuť iným spôsobom (napríklad podmienením právneho úkonu). Rozdiel medzi skutočnou a akciovou cenou mobilného telefónu tak nie je následkom protiprávneho úkonu odporkyne, ale výsledkom zmluvného konsenzu medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany navrhovateľa deklarovaný prehodnotením jeho rozhodnutia, ak sa nesplnia očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu so žalovanou vkladal. K protiprávnemu zmenšeniu majetku navrhovateľa tak nedošlo, pretože tento za mobilný telefón obdržal dojednanú kúpnu cenu.

S vyššie uvedeným záverom je spojené zároveň nesplnenie tretieho predpokladu pre vznik občianskoprávnej zodpovednosti, pretože v prípade preukázania zavineného nezotrvania odporcu v zmluvnom záväzku po určitú dobu, dôvodom tvrdeného zmenšenia majetku navrhovateľa (ako uplatnenej škody) by nebol tento protiprávny úkon, ale kúpna zmluva s odporcom s obdržaním dojednanej kúpnej ceny.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd návrh v časti o zaplatenie sumy 668, 33 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 23.07.2010 do zaplatenia zamietol.

Odporca a vedľajší účastník boli v konaní vo väčšej časti úspešní a preto im v zmysle § 142 ods. 1 OSP patrí právo na náhradu účelne vynaložených trov konania. Odporca si právo na náhradu trov konania neuplatnil. Vedľajší účastník si uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia. Súd trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nepovažuje za trovy účelne vynaložené. Predmetom činnosti vedľajšieho účastníka je ochrana spotrebiteľa, takže je možné dôvodne predpokladať, že v rámci predmetu svojej činnosti dokáže vedľajší účastník erudovane, so všetkou odbornou starostlivosťou vystupovať a konať v súlade s ochranou spotrebiteľa. Ako účastník súdneho konania sa môže nechať právne zastupovať, čo je jeho slobodná voľba, avšak v takom prípade už nejde o účelne vynaložené trovy. Vo svetle súčasnej judikatúry, kedy súdy poskytujú účinnú ochranu právam spotrebiteľa a prihliadajú ex offa na neprijateľné zmluvné podmienky, nekalé obchodné praktiky dodávateľov i premlčanie, je pridaná hodnota účasti vedľajšieho účastníka v spore už minimálna. Ak preto i za týchto okolností si zvolí právneho zástupcu, je vhodné, aby jeho odmenu financoval z vlastných zdrojov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Pezinok do 15 dní do doručenia tohto rozsudku, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len skutočnosťami uvedenými v § 205 ods. 2 písm. a) a f) O. s.p.